

2n ESO - Història

Unitat 5. Les ciutats a Europa Medieval

<https://llagosti.wordpress.com>

Contents

Introducció	4
El sorgiment de les ciutats	4
1. El final de les grans invasions	4
2. Expansió agrària	5
2.1. Eines	6

2.2. Tècniques	7
3. Creixement de la població i rompudes	7
4. Resorgiment del comerç i les ciutats	8
2. Les ciutats medievals	10
2.1. L'emplaçament urbà	10
2.2. Espai urbà	10
3. Els grups socials	12
3.1 La burgesia	12
3.2. Altres grups socials	12
3.3. Govern de la ciutat	12
3.4. Els jueus a l'europa medieval	13
3.4.1. Sinagoga	13
4. El mercat	15

5. Expansió comercial	16
5.1. Fires	16
5.2. Rutes marítimes de llarga distància	16
6. Europa en la baixa edat mitjana	17
6.1. La consolidació del poder reial	17
6.3. La burgesia dóna suport als monarques	17
6.3. Corts i parlaments	18
6.4. Crisi a partir del segle XIV	18
7. Pesta Negra	19
7.1. Epidèmia imparable	19
7.2. Conseqüències	19

Introducció

A partir del segle XII, com a conseqüència de les **millores en l'agricultura** i l'**augment de la població**, a Europa es dona un desenvolupament econòmic que va afavorir el **ressorgiment de les ciutats** i de la vida urbana.

Les **ciutats** van passar a ser un **centre de producció artesanal** i d'**intercanvi de productes**.

Els reis van aprofitar el creixement de la **burgèsia** per refermar el seu poder.

A partir del segle XIV, sorgeix la **pesta negra**, es dona una **crisi econòmica i social**.

El sorgiment de les ciutats

1. El final de les grans invasions

Al final del segle XI, a Europa es van acabar les invasions normandes (vikings). **Treva de Deu**.

2. Expansió agrària

A partir del segle XI es van produir **innovacions tècniques** que van portar un **augment de la productivitat**.

Els canvis essencials van ser:

- Nous mètodes de cultiu
- Nous instruments agrícoles
- Utilització de molins de vent i molins d'aigua
- Es generava un excedent o sobra de les matèries primeres

2.1. Eines

2.1.1. Arada normanda de pala

- Collera
- Llança o jou
- Ganiveta
- Pala
- Cameta d'arrossegament

2.1.2. Molí de vent

- Eix de les aspes
- Transport del gra mòlt
- Dipòsit de gra ja mòlt
- Aspes
- Rodes dentades
- Tremuja o dipòsit de gra
- Pedres de molí

2.2. Tècniques

2.2.1 Rotació trienal

S'anava cultivant el camp per torns que anaven rotant per anys:

- blat
- civada
- guaret

3. Creixement de la població i rompudes

L'increment de la **producció agrícola** fa permetre **millorar l'alimentació**.

Es va duplicar gairebé la població que hi havia al S. XII, al S. XIV.

Es van repoblar terres abandonades i van rompre altres de noves.

4. Resorgiment del comerç i les ciutats

Van sorgir nous barris o **burgs**.

L'excedent de producció va fer que s'incrementara el comerç amb el Mediterrani oriental.

La persistència cristiana en aquella zona va donar pas a les **croades**.

Les **croades** tenin l'objectiu de reconquerar els llocs sants. Van participar-hi camperols, guerrers i cavallers.

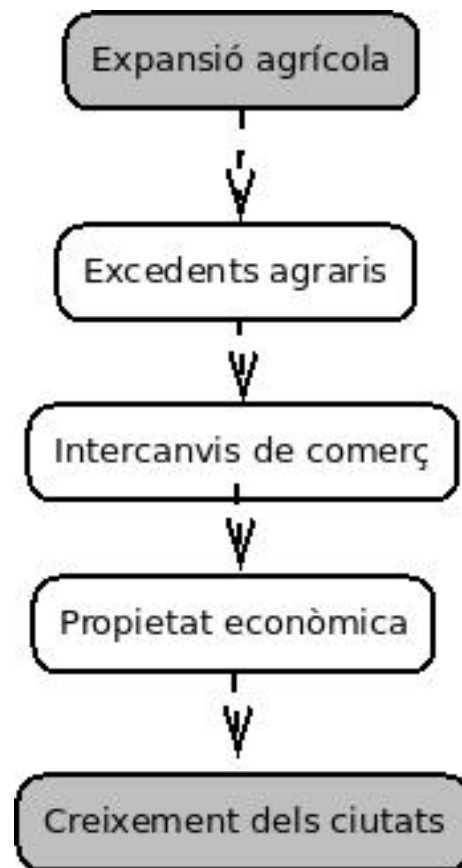

Figure 1:

2. Les ciutats medievals

2.1. L'emplaçament urbà

Les ciutats medievals, sovint estaven situades en un emplaçament pròxim a les principals vies de comunicació, com ara les calçades romanes.

Estaven emurallades.

2.2. Espai urbà

Al centre hi havia una plaça, al voltant de la qual es situaven els grans edificis: l'ajuntament, el mercat, la llotja i la catedral.

Els nobles vivien en palaus.

La majoria de l'espai eren habitatges amb patis i horts.

Les cases s'agrupaven per barris, segons la creencia.

Fora de la ciutat existien els raval, barres que aplegaven gent humil, quan no quedava espai dins dels murs.

Parts:

- castell
- hospital
- llotja
- hostal
- plaça major
- call
- cementeri
- monestir
- raval
- muralla
- catedral
- ajuntament

3. Els grups socials

3.1 La burgesia

Amb el creixement de les ciutats van aparèixer persones que no depenien dels senyors feudals, dedicades al treball artesanal.

Un grup social anomenat **burgèsia**. Hi havia, segons la riquesa:

- Alta burgesia
- Xicoteta burgesia

3.2. Altres grups socials

- Nobles i eclesiàstics
- Gent humil
- Jueus (minories)

3.3. Govern de la ciutat

- Comunes i assemblees de tots els veïns per a organitzar-ne el govern.

- Posteriorment magistrats (regidors), que vetllaven per les finances, l'ordre i la justícia, dirigits per l'**alcalde**.
- **Patriarcat urbà**, el govern de la ciutat va anar quedant en mans de les famílies més riques de comerciants.

3.4. Els jueus a l'europa medieval

Vivien en ciutats i es varen dedicar principalment al comerç, a l'artesania, a la medicina, a la ciència i a la banca.

Havien de viure en barris apartats anomenats **calls**.

3.4.1. Sinagoga

La sinagoga és el centre d'oració dels jueus, on el **rabí** o cap espiritual interpreta la **Torà**, el seu llibre, sagra, format pels cinc primers llibres (Penatiuc) de la Bíblia.

Parts de la sinagoga:

- Menorah: canelobre de set braços
- Ner tamid: flama perpètua
- Bimah: plataforma elevada des d'on el rabí llig la Torà

- Arca: conté els rotllos sagrats de la Torà
- Tarima: on es celebren les cerimònies

4. El mercat

Gremis grups d'artesans.

Dins d'aquest grups hi havien:

- Mestre artesà
- Oficial
- Aprenent

Pertànyer a un gremi obligava a complir unes normes.

Al mercat acodien **llauradors** i altres **mercaders**.

5. Expansió comercial

5.1. Fires

Allí es venien gran quantitat de productes.

Van decretar lleis per protegir els mercaders.

5.2. Rutes marítimes de llarga distància

- Ruta del Mediterrani
- Ruta de l'Atlàntic
- Ruta del Bàltic

Circulació dels diners:

- Or
- Plata
- Alitages
- Lletra de canvi

6. Europa en la baixa edat mitjana

A partir del segle XII, les monarquies europees, amb el suport de la burgesia, van començar a reforçar el seu poder.

6.1. La consolidació del poder reial

En el segle XII, els monarques van aprofitar el creixement econòmic i la puixança de la burgesia per a intentar **imposar la seua autoritat sobre la noblesa feudal** i garantir l'estabilitat i la unitat al seu territori.

Els monarques van oferir cartes de privilegis a la burgesia, els feien lliures, no sotmesos a cap senyor feudal.

6.3. La burgesia dóna suport als monarques

Els burgesos van facilitar als monarques **recursos econòmics**.

6.3. Corts i parlaments

Eren reunions amb el rei amb els tres estaments (noblesa, clero i burgesos).

Subsidis: aportacions econòmiques que pagaven els burgesos.

6.4. Crisi a partir del segle XIV

- Crisi agrària
- Augment de la població
- Canvis climotològics, males collites
- Fam
- Pesta Negra
- Guerres: Guerra dels Cent Anys
- Crisi generalitzada

7. Pesta Negra

7.1. Epidèmia imparable

- Any 1348. No hi havia remei
- Color negrós dels malalts

7.2. Conseqüències

- Despoblació
- Crisi social
- Crisi religiosa